

KIRGIZİSTAN CUMHURİYETİ

A. Genel Bilgiler (2024)

Resmi Adı	: Kırgızistan Cumhuriyeti
Resmi Dili	: Kırgızca
Yönetim Biçimi	: Parlamenter Cumhuriyet
Başkenti	: Bişkek
Cumhurbaşkanı	: Sadır Caparov
Bakanlar Kurulu Başkanı	: Adılbek Kasımalıyev
Önemli Tarihler	: Kırgızistan SSC 5 Aralık 1936 İlan Ediliş 31 Ağustos 1991 Tanınma 25 Aralık 1991
Yüzölçümü	: 199 951 km ²
Nüfusu	: 7 milyon kişi
Para Birimi	: Kırgızistan Somu
Para Birimi Paritesi	: 1 Kırgızistan Somu = 0.48 TRY (19.11.2025 tarihi itibarıyla)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, Kırgızistan Ülke Masası

B. Temel Ekonomik Göstergeler (2024)

GSYİH	:17.49 milyar \$
Kişi Başına Milli Gelir	: 2.471 \$
GSYİH Büyüme Oranı	: 9 %
GSYİH Dağılım Oranı	: Tarım: 8.6 % Sanayi: 24.7 % Hizmetler: 52.1 %
Ana Sanayi Sektörleri	: küçük makineler, tekstil, gıda işleme, çimento, ayakkabı, kereste, buzdolapları, mobilya, elektrik motorları, altın, nadir toprak metalleri
Enflasyon Oranı	: 5 %
İşgücü	: 3.2 milyon kişi
İşsizlik Oranı	: 3.3 %
İhracat	: 4 milyar \$
İthalat	: 12 milyar \$

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, Kırgızistan Ülke Masası, Trademap ve CIA World Factbook Country Report

C. Dış Ticaret Verileri (2024)

1. Genel Dış Ticaret Verileri

(Milyar \$)	2022	2023	2024
İhracat	2	3	4
İthalat	10	13	12
Ticaret Hacmi	12	16	16
Denge	-2	-3	- 8

Kaynak: Trademap

2. Başlıca İhraç Ürünleri (2024):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyon \$)
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.429
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	273
26	Cevherler, cüruf ve kül	233
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	205
64	Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı	176
Diğer		1.684
Toplam		4.000

Kaynak: Trademap

3. Başlıca İthal Ürünleri (2024):

GTIP	Ürün	Tutar (Milyon \$)
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	3.071
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.277
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.276
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	625
72	Demir ve çelik	394
Diğer		4.357
Toplam		12.000

Kaynak: Trademap

4. İhracatında Başlıca Ülkeler (2024):

Ülke	Tutar (Milyon \$)	Yüzde (%)
Birleşik Krallık	1.212	32.4
Rusya Federasyonu	976	26.1
Kazakistan	381	10.2
Özbekistan	327	8.8
Hong Kong	131	3.5

Kaynak: Trademap ve TÜİK

5. İthalatında Başlıca Ülkeler (2024):

Ülke	Tutar (Milyon \$)	Yüzde (%)
Çin	5.451	45.8
Rusya Federasyonu	2.309	19.4
Kazakistan	772	6.5
Özbekistan	484	4.1

Kaynak: Trademap ve TÜİK

D. Türkiye – Kırgızistan Ticari İlişkileri

1. Türkiye – Kırgızistan Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2022	902	119	783	1.021
2023	1.200	273	927	1.473
2024	1.379	167	1.212	1.546

Kaynak: TÜİK

2. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin Kırgızistan'a İhracatı / 2024

GTIP	Fasıl	Milyon \$
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	471
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	167.5
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	100
87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	94
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	84
Diğer		462
Toplam		1.379

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, Kırgızistan Ülke Masası

3. Başlıca Ürünler Bazında Türkiye'nin Kırgızistan'dan İthalatı / 2024

GTIP	Fasıl	Milyon \$
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	115.4
7	Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	10.5
8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	8.3
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	7.1
74	Bakır ve bakırdan eşya	4
Diğer		22
Toplam		167

Kaynak: TÜİK ve T.C. Ticaret Bakanlığı, Kırgızistan Ülke Masası

4. Türkiye ile Kırgızistan Arasında İmzalanan Yürürlükteki Anlaşma ve Protokoller

Kırgızistan ile ülkemiz arasında **Serbest Ticaret Anlaşması** bulunmamaktadır.

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	24.10.1997
Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması	14.04.1998
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	02.07.1999
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	09.04.2018
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Gümrük Konseyi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı	01.09.2018
Karma Ekonomik Komisyon 9. Dönem Protokolü	22.11.2019

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı, Kırgızistan Ülke Masası

5. İzmir – Kırgızistan Arasındaki Karşılıklı Ticaret Verileri (Milyar \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2022	17	13.5	3.5	30.5
2023	17.1	12.9	4.1	30
2024	17.5	7.9	9.6	25.4

Kaynak: TÜİK

6. Ürünler Bazında İzmir'in Kırgızistan'a İhracatı / 2024

GTIP	Fasıl	Milyon \$
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	5.9
25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	1.5
39	Plastikler ve mamulleri	1.5
85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.3
40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	1
Diğer		6.2
Toplam		17.5

Kaynak: TÜİK

7. Ürünler Bazında İzmir'in Kırgızistan'dan İthalatı / 2024

GTIP	Fasıl	Milyon \$
52	Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	3.4
78	Kurşun ve kurşundan eşya	2
7	Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	2
Diğer		0.5
Toplam		7.9

Kaynak: TÜİK

E. Kırgızistan ile İlgili Diğer Önemli Hususlar:

1. Vize

İki ülke vatandaşları 90 güne kadar seyahatlerinde vizeden muaftır.

2. Kırgızistan Sermayeli Şirketler (31.12.2024 tarihi itibariyle)

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yabancı Sermayeler Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre Türkiye'de **295**, İzmir'de ise **8** adet **Kırgızistan** sermayeli şirket bulunmakta ve bu şirketlerden **Odamız** üyesi olan firma **bulunmamaktadır**.

3. Ulaşım

İzmir'den Kırgızistan'ın başkenti Bişkek ve Oş kentlerine aktarmasız uçuş bulunmamakta olup, her gün İstanbul aktarmalı uçuşlar mevcuttur.

4. Odamıza Yapılan veya Odamızın Gerçekleştirdiği Önceki Ziyaretler / Organizasyonlar

TARİH	ETKİNLİK TİPİ	GELEN HEYET/TEMSİLCİ	KARŞILAYAN / KATILAN
11.05.2009	Diplomatik Misyon Ziyareti	Kırgızistan Büyükelçisi Mambet Yunus ABYLOV	Ender Yorgancılar
14.10.2009	Yabancı Heyetler / Yabancı Firma Temsilcileri	Kırgızistan Chuy Eyaleti Valisi ve beraberindeki heyet	Ender Yorgancılar
31.01.2020	Ülkelerle İş ve Tanıtım Günleri Organizasyonu	Kırgızistan Ankara Büyükelçisi Sn. Kubanıçbek ÖMÜRALİYEV ve beraberindeki heyetin Odamızı ziyareti ve düzenlenen «Kırgızistan İş ve Yatırım Olanakları» Toplantısı	H. İbrahim Gökçüoğlu

5. Ek Bilgiler

Kırgızistan'a İhracatta Başlıca Potansiyel Sanayi Ürünleri

No	Sektör	Potansiyel Ürün
1	Otomotiv Ana ve Yan Sanayii	Otomobiller
2	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Bulaşık, şişe vb. yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb. doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb. makinalar
3	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirler
4	Eczacılık ürünleri	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar(dozlandırılmış)
5	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları
6	Otomotiv Ana ve Yan Sanayii	Eşya taşımaya mahsus m motorlu taşıtlar
7	Otomotiv Ana ve Yan Sanayii	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar
8	Otomotiv Ana ve Yan Sanayii	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar
9	Adi metallerden çeşitli eşya	Adi metallerden donanım, tertibat vb. eşya (mobilya, kapı, pencere, bavul, askılık vb. için)
10	Elektrikli makina ve cihazlar	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik

		iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar
11	Elektrikli makina ve cihazlar	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar
12	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları
13	Plastikler ve plastiklerden eşya	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri
14	Çeşitli imalat eşyaları	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya
15	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları
16	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri
17	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatı olanlar)
18	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar, bunların aksam ve parçaları
19	Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)
20	Mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları
21	Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)
22	Makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)
23	Elektrikli makina ve cihazlar	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler
24	Mobilyalar, aydınlatma cihazları, prefabrik yapılar	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları
25	Doğal veya kültür inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplamalı metaller	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)

Kırgızistan'a İhracatta Başlıca Potansiyel Tarım ve Gıda Ürünleri

No	Sektör	Potansiyel Ürün
1	Kakao ve kakao mamulleri	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları

2	Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	Gıda müstahzarları
3	Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)
4	Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	Tatlı Bisküvi ve Gofretler
5	Şekerler ve şekerlemeler	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)
6	Gıda endüstrisinden kaynaklanan kalıntılar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar
7	Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	Konserve Sebze (Bezelye, patates, zeytin, fasulye vb.)
8	Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	Makarnalar ve kuskus
9	Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)
10	Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri
11	Canlı ağaçlar ve diğer bitkiler; soğanlar, kökler ve benzerleri; kesme çiçekler ve süs yaprakları	Diğer canlı bitkiler (kökleri dahil) çelikler, aşı kalem ve gözleri; mantar miselleri
12	Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	Meyve ve sebze suları
13	Çeşitli yenilebilir müstahzarlar	Maya
14	Sebze, meyve, sert kabuklu yemişler veya bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)
15	Tahıl, un, nişasta veya süttten elde edilen müstahzarlar; pastacılık ürünleri	Hububat veya hububat ürünlerinin kabartılması veya kavrulması suretiyle elde edilen gıda mamulleri